

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/74/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5022200145
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:5022200145.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu JUDr. Martina Tisa a JUDr. Michala Matulníka, PhD., v právnej veci žalobcu: A. F. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. Č. XXXX/XX, Z., proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, 813 11 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže č. GR ZVJS-d-12379/14-2020 zo dňa 15.01.2020, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 29Sa/1/2022-111 zo dňa 24.01.2023, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietla.
- II. Žalovanému náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „správny súd“) napadnutým rozsudkom 29Sa/1/2022- 111 zo dňa 24.01.2023 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2023 (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „GR ZVJS“) č. GR ZVJS-d-12379/14-2020 zo dňa 15.01.2020 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktoré podľa § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 30 ods. 1 písm. f) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov správne konanie na základe žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku zo dňa 11.01.2020 zastavil z dôvodu, že vo veci začal konať iný príslušný správny orgán. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Správny súd v poradí prvom rozsudku č. k. 29Sa/8/2020-142 zo dňa 28.09.2020 vo veci vysvetlil, prečo ako so žalovaným konal s GR ZVJS, hoci žalobca v žalobe ako žalovaného označil Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj ako „ministerstvo“), vyhodnotil samotnú zákonnosť preskúmaného rozhodnutia a vyhodnotil, že toto rozhodnutie je zákonné.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobca kasačnú sťažnosť, v ktorej o. i. namietal, že si správny súd svojvoľne za žalovaného zvolil GR ZVJS, a nie ministerstvo, hoci ho žalobca označil v žalobe.

4. Rozsudok č. k. 29Sa/8/2020-142 zo dňa 28.09.2020 bol zrušený rozsudkom kasačného súdu sp. zn. 7Sžsk/117/2020 zo dňa 23.02.2022 a vec bola vrátená správne súdu na ďalšie konanie. Kasačný súd v rozsudku vyjadril záväzný právny názor, v zmysle ktorého nebolo namieste, aby správny súd za žalovaného označil GR ZVJS v zmysle aktuálnej právnej úpravy, keď žalobca vo svojich podaniach

prejavil jasnú a zreteľnú vôľu, aby na strane žalovaného vystupoval subjekt, ktorý sa žiadnym spôsobom nezúčastnil na konaní, v ktorom bolo preskúmané rozhodnutie vydané. Správny súd mal v konaní pokračovať so žalovaným, ako ho označil žalobca.

5. V intenciách vysloveného záväzného právneho názoru kasačného súdu správny súd na strane žalovaného pokračoval v konaní s ministerstvom.

6. V odôvodnení napadnutého rozsudku správny súd vo vzťahu k pasívnej procesnej legitímácii žalobcom označeného žalovaného skonštatoval, že žalobca žiadal zrušiť rozhodnutie GR ZVJS zo dňa 15.01.2020, ktorým predmetný správny orgán konanie na základe žiadosti žalobcu zo dňa 05.02.2018 o priznanie starobného dôchodku zastavil pri aplikácii § 30 ods. 1 písm. f) zák. č. 71/1967 Zb. v spojení s § 84 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z.. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané ako prvostupňové rozhodnutie procesného charakteru, proti ktorému sa nemožno odvolať. Na základe uvedeného správny súd vyhodnotil, že v zmysle § 180 ods. 1 druhá veta SSP mal byť žalovaný ten orgán verejnej správy, ktorý takéto rozhodnutie vydal, teda GR ZVJS. S poukazom na obsah rozhodnutia kasačného súdu zo dňa 23.02.2022 a v súlade s jeho názorom skonštatoval, že je potrebné odlišovať situáciu, keď je žalovaný nesprávne alebo neúplne označený, avšak z okolností preskúmaného správneho konania je jasné, že nesprávne označený žalovaný participoval na rozhodovaní veci a žalobca ho označil nezalovaný (napr. žalobca namiesto druhostupňového orgánu označí prvostupňový orgán, ktorý vydal prvostupňové rozhodnutie), kedy správny súd ex offio postupuje so žalovaným podľa zákonnej úpravy, od situácie, keď žalobca jasne a zrozumiteľne (ako tomu bolo v prejednávanej veci) za žalovaného označí orgán, ktorý sa žiadnym spôsobom nezúčastnil na správnom konaní, v ktorom bolo preskúmané rozhodnutie vydané. Vtedy správny súd postupuje s označeným žalovaným, čo má za následok nedostatok jeho pasívnej procesnej legitímácie. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca jasne a zrozumiteľne ako žalovaného označil orgán (Ministerstvo spravodlivosti SR), ktorý sa žiadnym spôsobom nezúčastnil na správnom konaní, v ktorom bolo preskúmané rozhodnutie vydané, musel správny súd konštatovať nedostatok jeho pasívnej procesnej legitímácie, pre ktorý nedostatok správny súd žalobu s poukazom na ust. § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

7. Správny súd zaujal stanovisko aj k podaniu žalobcu, ktoré urobil na pojednávaní dňa 23.08.2022 a v písomnom vyhotovení je založené v súdnom spise (č. I. 76 - 77 súdneho spisu). Žalobca týmto podaním správne súdu navrhol: I. zastaviť súdne konanie o správnej žalobe zo dňa 02.03.2020, II. uložiť GR ZVJS povinnosť odstúpiť jeho žiadosť zo dňa 11.01.2020 na priame vybavenie Sociálnej poisťovni, ústredie Bratislava. Žalobca na pojednávaní 23.08.2022 výslovne vyhlásil, že žalobu neberie späť, ale už nežiada, aby správny súd preskúmaval zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia.

8. Žalobca v podaní zo dňa 06.10.2022 s názvom „Odstránenie vady“ uviedol úpravu svojho návrhu zo dňa 23.08.2022 tak, že žiada, aby súd zrušil preskúmané rozhodnutie GR ZVJS č. GR ZVJS-d-12379/14 zo dňa 15.01.2020 a uložil žalovanému (ministerstvu) povinnosť odstúpiť žiadosť žalobcu zo dňa 11.01.2020 (doručenú GR ZVJS) na priame vybavenie Sociálnej poisťovni, ústredie Bratislava.

9. Správny súd skonštatoval, že žalobca vady podania zo dňa 23.08.2022 podaním zo dňa 06.10.2022 neodstránil v súlade s poučením správneho súdu, a preto správny súd s poukazom na cit. ust. § 58 ods. 3 SSP na dané podanie neprihliadal. Žalobca síce už nežiada o zastavenie konania o správnej žalobe zo dňa 02.03.2020, avšak naďalej zotrval na uložení povinnosti (tentoraz žalovanému) odstúpiť žiadosť žalobcu zo dňa 11.01.2020 (doručenú GR ZVJS) na priame vybavenie Sociálnej poisťovni, ústredie Bratislava. Preto správny súd skonštatoval, že uloženie povinnosti žalovanému (ministerstvu) postúpiť podanie žalobcu zo dňa 11.01.2020 (doručené GR ZVJS) na „priame vybavenie“ Sociálnej poisťovni, ústredie Bratislava, t. j. uloženie povinnosti žalovanému postúpiť podanie doručené inému (druhému) správne orgánu na vybavenie tretiemu správne orgánu nemá oporu v SSP ani v rámci právnej úpravy žaloby v sociálnych veciach (§ 6 ods. 2 písm. c) SSP) a ani v rámci právnej úpravy žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

10. Proti tomuto rozsudku správneho súdu včas podal kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej aj ako „sťažovateľ“). Kasačnému súdu navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť správne súdu na ďalšie konanie alebo ho zmeniť tak, že kasačný súd zruší preskúmané rozhodnutie. V kasačnej sťažnosti sa hrubým spôsobom vyjadril k osobe konajúcej sudkyne na správne súde, ako aj k ďalším osobám. Vyjadril sa tiež, že pokiaľ nebude rozhodnutie kasačného súdu v súlade so zákonom a

konečne nezvífazi spravodlivosť, tak na všetkých sudcov „podieľajúcich sa na takomto svinstve, hnuse a hyenizme“ podá trestné oznámenie. V ďalšej časti kasačnej sťažnosti poukazoval na jeho právo na starobný dôchodok a dôvody, pre ktoré GR ZVJS nezákonne rozhodlo o jeho starobnom dôchodku. Vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozsudku namietal, že nežiadal správny súd o zmenu predmetu súdneho konania, ale žiadal o zrušenie preskúmaného rozhodnutia, vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie, teda aby jeho žiadosť zo dňa 11.01.2020 odstúpil na konanie a rozhodnutie Sociálnej poisťovni.

11. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu nevyjadril.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v súlade s § 455 SSP bez pojednávania a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

13. Podľa § 469 SSP v znení účinnom do 30.06.2023, ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, správny súd ako aj orgán verejnej správy sú viazaní názorom kasačného súdu.

14. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu správneho súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, z ktorých dôvodov ich ďalej neopakuje a len na ne poukazuje.

15. Kasačný súd konštatuje, že žalobca v správnej žalobe žiadal o preskúmanie jedноступňového rozhodnutia GR ZVJS zo dňa 15.01.2020 a ako žalovaného označil ministerstvo. Kasačnou sťažnosťou napadol v poradí prvé rozhodnutie správneho súdu zo dňa 28.09.2020, keďže neakceptoval označenie žalovaného správnym súdom v súlade s ust. § 180 ods. 1 druhá veta SSP, že žalovaným je ten orgán verejnej správy, ktorý takéto rozhodnutie vydal, teda GR ZVJS. Kasačný súd v rozsudku sp. zn. 7Sžsk/117/2020 zo dňa 23.02.2022, poukázal na rozsudok sp. zn. 5Sži/8/2013 uviedol, že v danom prípade nebolo namieste, aby správny súd za žalovaného označil konkrétneho žalovaného v zmysle právnej úpravy, keď žalobca vo svojich podaniach prejavil jasnú a zreteľnú vôľu, aby na strane žalovaného vystupoval subjekt, ktorý sa žiadnym spôsobom nezúčastnil na konaní, v ktorom bolo preskúmané rozhodnutie vydané. Správny súd teda mal v konaní pokračovať so žalovaným, ako ho označil žalobca.

16. Kasačný súd konštatuje, že po všetkých procesných úkonoch žalobcu nemožno konštatovať, že žaloba trpí zásadnými vadami brániacimi jej prejednanie, resp. že je zmätočná a teda nebol dôvod na jej odmietnutie podľa § 59 SSP. Žalobca žiadal zrušiť konkrétne rozhodnutie GR ZVJS a pritom za žalovaného označil ministerstvo, čo treba akceptovať. Nie je to žiaden omyl žalobcu ani procesná vada žaloby, ale jasné označenie či už predmetu súdneho prieskumu alebo žalovaného. Preto je treba zaujať názor, či je žalovaný pri tomto prieskume pasívne legitimovaný.

17. Vzhľadom na uvedené postupoval správny súd správne a v súlade s právnym názorom kasačného súdu, keď v napadnutom rozsudku v prvom rade posúdil otázku, či žalovaný je osobou, ktorej svedčí pasívna vecná legitímácia. Vzhľadom na skutočnosť, že preskúmaným rozhodnutím je procesné rozhodnutie, voči ktorému nebolo možné podať odvolanie, nemôže žalovanému (ministerstvu) ani patriť povinnosť rozhodovať o ňom a vydať o ňom rozhodnutie. Preto správny súd správne vyhodnotil, že žalovanému, ktorého označil žalobca, pasívna procesná legitímácia v tomto správnom súdnom konaní nesvedčí. Pokiaľ teda žalobca ako žalovaného označil ministerstvo, hoci preskúmané rozhodnutie vydalo GR ZVJS a zároveň žalobca výslovne neakceptoval procesný postup správneho súdu v súlade s ust. § 180 ods. 1 druhá veta SSP (čo bolo dôvodom podania jeho v poradí prvej kasačnej sťažnosti), správny súd nemohol ďalej pokračovať v meritórnom prieskume rozhodnutia GR ZVJS. Dôvody uvádzané správnym súdom boli spôsobilé odôvodniť zamietnutie žaloby. Nedostatok pasívnej legitímácie žalobcom označeného žalovaného má nepochybne za následok už len zamietnutie žaloby tak, ako vyplýva z napadnutého rozsudku. Zostalo právne irelevantné a v predmetnej veci nepodstatné zaoberať sa ďalej dôvodmi sťažovateľa vzťahujúcimi sa k veci samej.

18. Kasačný súd ďalej konštatuje, že vo vzťahu k dôvodu, pre ktorý správny súd zamietol žalobu zo dňa 02.03.2020, t. j. k právnemu posúdeniu otázky absencie procesnej legitímácie žalovaného, sťažovateľ nevzniesol žiadnu konkrétnu námietku. Vo vzťahu k odôvodneniu namietal len, že nežiadal o zmenu predmetu konania. Z podania žalobcu zo dňa 06.10.2022, ktorým mal na základe výzvy súdu zo dňa 03.10.2022, odstrániť zmätočnosť jeho podania zo dňa 23.08.2022, je zrejmé, že zotrval na svojom návrhu zrušiť preskúmané rozhodnutie GR ZVJS a tiež žiadal uložiť povinnosť žalovanému (ministerstvu) odstúpiť jeho žiadosť v administratívnom konaní na priame vybavenie Sociálnej poisťovni, čo je možné chápať ako inštruovanie žalovaného na konkrétny úkon po vrátení veci žalovanému na ďalšie konanie (aj v súlade s názorom žalobcu prezentovaným v kasačnej sťažnosti). Takýto žalobný návrh (petit žaloby) teda je v širšom poňatí dostatočne jasný a možno o ňom meritórne rozhodnúť. Žalobca teda skutočne nežiadal o zmenu predmetu konania, ale stále o preskúmanie rozhodnutia GR ZVJS zo dňa 15.01.2020. Správny súd však s takto označeným predmetom súdneho konania konal, keď žalobu na preskúmanie tohto rozhodnutia zamietol. Preto je táto sťažnostná námietka nedôvodná.

19. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že GR ZVJS nezákonne rozhodlo o jeho starobnom dôchodku, kasačný súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú, keďže dôvodom zamietnutia žaloby bol nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného, a nie meritórne dôvody vzťahujúce sa na preskúmané rozhodnutie.

20. Kasačný súd ďalej k obsahu kasačnej sťažnosti (hrubé a nepatričné výrazy vo vzťahu ku konajúcej sudkyňi správneho súdu a k ďalším osobám) poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý už vyslovil cit. „V zásade smie byť sťažnosť odmietnutá ako neprijateľná podľa čl. 35 ods. 3 dohovoru, pokiaľ bola vedome založená na nepravdivých faktoch, a rovnako ak používa útočný, resp. hrubo urážlivý jazyk“ (Řehák v. Česká republika, No. 67208/01). Kasačný súd konštatuje, že je potrebné trvať na dodržiavaní princípu zachovávanía úcty k právam iných, ktorý má byť rešpektovaný všetkými účastníkmi konania a z ktorého vyplýva i požiadavka, aby účastníci konania rešpektovali ľudskú dôstojnosť, občiansku česť i osobnosť ďalších účastníkov konania, ale i samotného vo veci konajúceho súdu tak vo svojich písomných, ako i verbálnych prejavoch. Kasačná sťažnosť sťažovateľa obsahuje hrubo urážlivé a dehonestujúce výroky na adresu konajúcej sudkyne a ďalšie osoby, ktoré s tu prejednávanou vecou nemajú žiadnu konkrétnu súvislosť. Podanie sťažovateľa tak v týchto častiach vyššie uvedené kritériá nespĺňa, čo je potrebné osobitne vytknúť.

21. Kasačný súd zároveň uvádza cit. „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. ... Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania“ (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017).

22. Vzhľadom na to, že kasačný súd zistil, že kasačná sťažnosť neobsahuje žiadne právne relevantné námietky, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, vyhodnotil kasačný súd sťažnostné námietky ako nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

23. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobca, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nemá právo na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 1, § 167 ods. 1 SSP a contrario). Žalovanému ako úspešnému účastníkovi ich náhradu nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP, § 168 SSP a contrario).

24. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.